



Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning



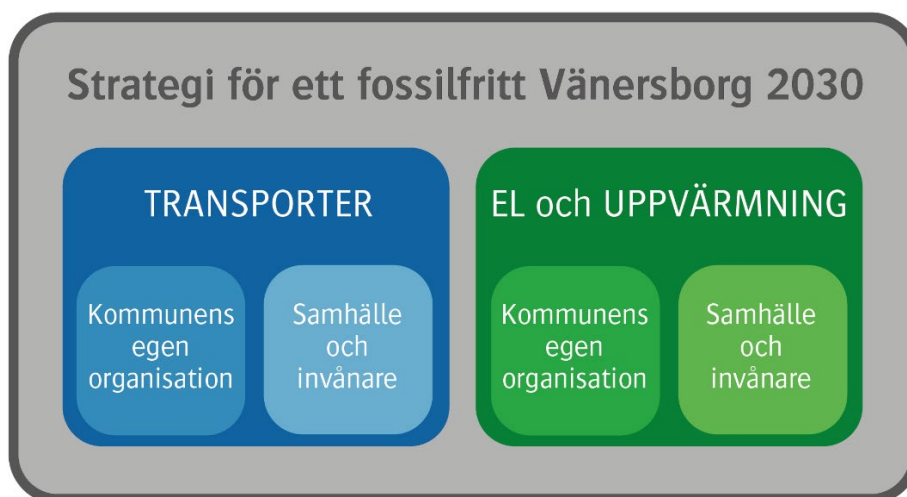
Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning	3
Energiplan	3
Tidigare ställningstaganden	3
Sammanfattning av nationella och regionala mål	4
Övergripande mål	5
Transporter	5
Transporter – ambitioner för Vänersborgs kommuns verksamhet	5
Transporter – ambitioner på samhällsnivån	5
El och uppvärmning	6
El och uppvärmning – ambitioner för Vänersborgs kommuns verksamhet	6
El och uppvärmning – ambitioner på samhällsnivån.....	6
Uppföljning och ansvar	7

Dokumenttyp	Dokumentnamn	Antagen	Antagen av	
Strategi	Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning	2021-06-16, § 86	Kommunfullmäktige	
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Reviderad	Giltighet	
Kommunstyrelseförvaltningen, hållbar utveckling	Miljöstrateg		Tillsvidare	
Dokumentinformation			Diarienummer	
Övergripande mål och ambitioner. Kopplad till utredning.			KS 2017/427	
Ämnesområde			Intranät	Hemsida
Klimatpåverkan			<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
Andra styrande dokument som omnämns				
Klimatlag (2017:720). Lag (1977:439) om kommunal energiplanering. Miljöprogram 2030 (KF, 2016-02-04). Översiktsplan 2017 (KF, 2017-12-13).				

Inledning

Denna strategi har tagits fram på uppdrag av kommunstyrelsen (2018-02-07, § 18). Med utgångspunkt i det övergripande målet om att Vänersborgs kommun ska vara fossilfri år 2030, anger strategin ambitionsnivåer för dels transporter och dels el och uppvärmning. Ambitionerna är även uppdelade i det som rör kommunens egen organisation och samhälle och invånare (se figur 1).



Figur 1: Fokusområden i kommunens strategi för fossilfritt Vänersborg.

Kopplat till strategin finns en utredning för ett fossilfritt Vänersborg – Transporter, el och uppvärmning som redovisar utgångsläge, förutsättningar, övervägningar med mera.

Strategin har tagits fram med stöd av konsultföretagen Trivector och Gicon. Kommunen har fått bidrag för arbetet av Energimyndigheten.

Energiplan

Strategin utgör tillsammans med utredning för ett fossilfritt Vänersborg 2030 kommunens energiplan enligt lag om kommunal energiplanering.

Tidigare ställningstaganden

Strategin är kopplat till fokusområdet ”Klimatsmart i alla led” i kommunens lokala miljöprogram¹ samt grundstrategierna ”Det ska vara lätt att leva miljövänligt” och ”Vi har en jord att förvalta” i kommunens översiktsplan². Kommunen har även undertecknat Klimatstrategin för Västra Götaland 2009, Deklarationen Fossilfritt Sverige och budkavle för Fossilberoende gränsregion, med följande ställningstaganden:

”Klimatet är vår tids ödesfråga! Användningen av fossila bränslen måste minska kraftigt. Detta ska ske genom en mer effektiv energianvändning och en övergång till mer förnyelsebar energi. I ett gemensamt åtagande och med denna manifestation är vi med och agerar NU!”

Klimatstrategin för Västra Götaland 2009³,
med målet att vara en fossilberoende region senast år 2030.

¹ Miljöprogram 2030, antaget av kommunfullmäktige 2016-02-24

² Översiktsplan 2017, antagen av kommunfullmäktige 13 december 2017 § 197 (se sid 49-54)

³ Undertecknades av kommunstyrelsens ordförande 29 oktober 2009. Västra Götalandsregionens klimatstrategi går nu under namnet Klimat 2030. 2015 preciseras strategin med två regionala tilläggs mål.

”Mål för år 2030: 100 % av den använda energin i kommunens verksamhet ska komma från förnybara källor och energieffektiviseringen ska öka kontinuerligt. Kommunen ska agera föregångare när det gäller att ställa om till miljösmarta transporter, drivmedel och resvanor. Kommunens fordonsflotta ska vara fossilfri. Konsumtion och produktion ska bli allt resurssnålare och klimatsmartare.”

Deklarationen Fossilfritt Sverige⁴

”Vi, i vår kommun, vill bidra till att nå målet med en fossiloberoende fordonsflotta 2030 i Sverige och Norge.”

Ur budkavle för Fossiloberoende gränsregion 2030⁵

Sammanfattning av nationella och regionala mål

Nedan följer en sammanfattning av mål kring minskad klimatpåverkan som är antagna på nationell och regional nivå. Vänersborgs kommun har valt att bryta ner de nationella och regionala målen i ett övergripande mål samt sektorsvisa ambitionsnivåer för den egna kommunen. De sektorsvisa ambitionsnivåerna är sedan uppdelade i den egna organisationen samt den geografiska kommunen (samhälle och invånare), enligt figur 1.

Nationella mål

- ▶ 2045 inga nettoutsläpp växthusgaser av koldioxid till atmosfären⁶
- ▶ Växthusgasutsläppen från inrikes transporter ska minska med 70 procent till år 2030 jämfört med 2010⁷
- ▶ 100 % förnybart elproduktion 2040⁸
- ▶ 50 % effektivare energianvändning 2030 jämfört med 2005⁹

Regionala mål

- ▶ Västra Götaland ska vara en fossiloberoende region senast 2030¹⁰
- ▶ Växthusgasutsläppen ska minska med 80 procent till år 2030 jämfört med år 1990¹¹
- ▶ Utsläppen av växthusgaser från västsvenskarnas konsumtion, oavsett var i världen de sker, ska minska med 30 procent jämfört med 2010¹²

⁴ Beslut att skriva under deklARATIONEN togs av kommunstyrelsen 7 februari 2018 § 18.

⁵ Projektet Fossiloberoende gränsregion 2030 drivs av Fyrbodals kommunalförbund. Budkavlen undertecknades av kommunen 2014.

⁶ Klimatlagen (2017:720). En klimatstrategi för Sverige 2017/18:238

⁷ Klimatlagen (2017:720). En klimatstrategi för Sverige 2017/18:238

⁸ Ramöverenskommelse mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, kristdemokraterna och Centern, 2016-06-10, som i november kompletterades med ett energieffektiviseringsmål

⁹ Ramöverenskommelse mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, kristdemokraterna och Centern, 2016-06-10, som i november kompletterades med ett energieffektiviseringsmål

¹⁰ Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om. Klimatstrategi. Västra Götalandsregionen 2009.

¹¹ Beslutades 2015 av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen i samverkan med Västra Götalandsregionen som regionala tilläggs mål till de nationella miljömålen

¹² Beslutades 2015 av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen i samverkan med Västra Götalandsregionen som regionala tilläggs mål till de nationella miljömålen

Övergripande mål

Detta styrdokument är en konkretisering av kommunfullmäktiges inriktningsmål om att "Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan". Det övergripande målet utgår från kommunens tidigare ställningstaganden samt regionala och nationella mål.

1. Kommunen som organisation ska vara fossilfri 2030, i bemärkelsen att vi inte ska vara beroende av att använda fossila energikällor i verksamheten.

Det innebär att kommunen ska vara en förebild i klimatomställningsarbetet, och att kommunens totala växthusgasutsläpp år 2030 ska minska med 80 procent jämfört med år 1990, samt kommunens växthusgasutsläpp från inrikes transporter ska minska med 70 procent jämfört med 2010.

Transporter

Transporter – ambitioner för Vänersborgs kommuns verksamhet

Kommunen är en viktig förebild och har stor rådighet när det gäller inköp av fordon till den egna flottan, att ställa krav på fordon och transporter i samband med bygg- och anläggningsprojekt i kommunal regi och i upphandlingen av skolskjutsar, kollektivtrafik och färdtjänst. Hur medarbetarna på kommunen reser i tjänsten och till och från arbetet är något som kommunen också har stor respektive ganska stor rådighet över.

2. Kommunens resande med bil ska minska med 20 % till 2030 jämfört med 2018.
3. Resor med privat bil i tjänsten med fossila drivmedel ska upphöra till år 2030.
4. Kommunens resande med flyg ska minska med 20 % till 2030 jämfört med 2018.
5. Flygresor med fossila drivmedel ska upphöra på sträckor under 40 mil till år 2030.
6. Senast år 2030 ska alla upphandlade fordon och maskiner i kommunens flotta vara fossiloberoende.
7. Andelen gasfordon i kommunens fordonsflotta ska inte vara mindre än 30 %.
8. Drivmedelsanvändningen ska bestå av 100 % fossilfria drivmedel senast år 2030.

Transporter – ambitioner på samhällsnivån

Vänersborg kan genom sin planering underlätta för invånare och besökare i kommunen att göra mer hållbara val när det gäller transporter och resor. All stadsplanering bör ha som utgångspunkt att klimatmålen ska nås, vilket bör innebära att minska behovet av motoriserade resor och transporter genom omställning från bil till gång, cykel och kollektivtrafik och klimatsmart fysisk planering, och samtidigt underlätta hållbar fordonsanvändning.

9. Bilinnehav minskar med 10 % till 2030 jämfört med 2018.
10. Körsträcka med bil per invånare minskar med 20 % till 2030 jämfört med 2018.
11. 30 % av alla fordon registrerade i kommunen är fossiloberoende till 2030.

El och uppvärmning

El och uppvärmning – ambitioner för Vänersborgs kommuns verksamhet

Kommunen äger och förvaltar ett stort fastighetsbestånd i Vänersborg och har stor rådighet över bränsleanvändning och energieffektivisering i de egna fastigheterna. Vid nybyggnation i egen regi har kommunen också rådighet att genom upphandling ställa krav på och uppmuntra fossilbränslefritt och energieffektivt byggande, samt agera förebild genom att själva använda och marknadsföra lokal fastighetsnära energiproduktion.

12. År 2025 ska 100 procent av bränslen som används för el och uppvärmning i kommunala fastigheter vara fossilfria
13. Energianvändningen i Vänersborgsbostäders fastigheter ska minska med 30 % till 2030 jämfört med 2007 års energianvändning
14. Energianvändningen i kommunens övriga fastigheter ska minska med 20 % till 2030 jämfört med 2018 års energianvändning
15. Till 2030 ska 5 % av det egna elbehovet täckas med elproduktion med egna solceller.

El och uppvärmning – ambitioner på samhällsnivån

I energieffektiviserings- och fossilbränslefrågor som gäller samhället och invånare har kommunen begränsad rådighet över utfallet. Kommunen har dock en viktig roll i att informera, utbilda och agera för att skapa förutsättningar för invånare och företag att effektivisera sin energianvändning och välja fossilfria alternativ.

16. Växthusgasutsläppen per invånare från el och uppvärmning minskar med 70 % till 2030 jämfört med 2016
17. Energianvändning per invånare för el och uppvärmning i bostäder och fritidshus minskar med 10 % till 2030 jämfört med 2017
18. Användningen av fossila bränslen för uppvärmning av bostäder upphör till 2030
19. Den ackumulerade solcellseffekten i kommunen ökar i en högre takt än i riket i stort

Uppföljning och ansvar

Kommunfullmäktige fastställer strategi för fossilfritt Vänersborg.

Kommunstyrelsen har övergripande ansvar för uppföljning och utvärdering. I mål- och resursplanen anger varje nämnd de förväntade resultat som har bäring på styrdokumentet. Aktiviteter planeras i nämndernas verksamhetsplaner och följs upp årligen.

Miljöstrategen sammanställer årligen mål och aktiviteter kopplade till styrdokumentet. Miljöstrategen rapporterar till kommunstyrelsen som därefter kommunicerar vidare till alla nämnder, förvaltningschefer och bolagschefer.

Varje chef för en verksamhet som berörs av strategi för fossilfritt Vänersborg förankrar och kommunicerar resultat och åtgärder internt med de anställda på respektive förvaltning eller bolag.